

A TOLKIEN-OLVASÁS NAPJA ONLINE

2020. március 25.

Írta: Orthmayr Flóra (Metaflora)

A Tolkien-olvasás napja március 25., így ez az esemény idén Magyarországon és sok más országban is pont a hirtelen életmódváltás időszakára esett: az ebből az alkalomból tervezett közösségi felolvasásokat és más nyilvános programokat még bizakodóan meghirdették, majd sorra lemondták, végül pedig néhányat inkább átszervezték az online térbe.

A Magyar Tolkien Társaság ilyenkor szokásos rendezvényével kapcsolatos elképzelések is lépésről lépésre alakultak át. Az eredetileg az Országos Idegennyelvű Könyvtárba meghirdetett közös olvasgatást a járványügyi helyzet fokozódásával először szabadtérre kellett áttervezni, majd, mint annyi minden más, az internetre: a Teamsre. És bár hagyományosan online is szerveződő közösség vagyunk, és az egyesület testületi üléseit rendszeresen tartjuk Skype-on vagy Teamsen, a maga műfajában ez mégiscsak első alkalom volt, komoly készülődéssel és némi izgalommal, talán leginkább Melian, a rendezvény megbízott vezetője részéről. Még főpróbát is tartottunk! Nem ütközik-e senki technikai akadályba, hogyan váltják majd egymást zökkenőmentesen a felolvasók, és sikerül-e megteremteni képernyők előtt ülve is a megszokott hangulatot? De nem volt miért aggódni, az esemény végül a rendszeres résztvevőknek sem okozott csalódást, az pedig külön jó volt, hogy így olyanok is csatlakoztak, akik nemcsak Tolkien-olvasás napján nem jártak még, de személyesen most se tudtak volna eljönni a tervezett budapesti helyszínre, és az online megoldásnak köszönhetően vehettek részt először efféle közösségi programunkon. Ketten éltek azzal a lehetőséggel is, hogy valós idejű bekapcsolódás híján előre rögzített felvételt küldtek. Sorra olvastuk fel a választott részleteket, néhol az ajánlott „természet és ipar” témának legalább egyik vagy másik feléhez valamelyest kapcsolódva, néhol egyáltalán nem; először inkább magyarul, aztán angolul is, végül egy kicsit olaszul, sőt latinul.

Mikor pedig mindenki felolvasta azt az egy, kettő vagy akár három Tolkien-szövegrészt, ami eszébe jutott, és búcsút vettünk ettől a beszélgetéstől, én szaladtam vissza egy másikba: a „The Tolkienist” ötlete nyomán a Tolkien Guide oldalon meghirdetett nemzetközi Discord-eseménybe. Ez magyar idő szerint délelőtt tíztől hajnali egyig zajlott folyamatosan, de a főszervező Jeremy Edmonds (Urulóké, avagy a Discordon aznap használt nevén: Eru Ilúvatar) számára például hajnali kettőtől délután ötig: elmondása szerint hajnali egykor kelt hozzá, és kidőlt, amint véget ért. A félórás

blokkokban meghirdetett program nagyobb részében válogatott díszvendégek olvastak fel (kutatók, színészek, illusztrátorok és más hírességek – többségük élőben, néhányan felvételtől), a maradék időben pedig „open mic” keretében mindenki más, mindenféle nyelven.

Délelőtt még úgy gondoltam, majd csak belehallgatók néha a nap folyamán egy-egy felolvasásba: először a YouTube-közvetítést indítottam el a Német Tolkien Társaság csatornáján, talán éppen Beornhoz érkezett a társaság; aztán arra figyeltem fel, ahogy Brian Sibley, *A Gyűrűk Ura* BBC-féle rádioadaptációjának szerzője *A levél* végére jutva azzal vezette fel a *Bombadil Toma kalandjai* című vers felolvasását, hogy ezzel kárpótlásképpen tartozik Tomának, ha már a feldolgozásból kihagyta. Később belenézegtem a Discordon folyó beszélgetésbe, ahol a közvetítéssel szemben az esemény interaktívvá vált, felolvasó díszvendégek és rég látott külföldi ismerősök köszöntek be a szöveges csatornán Litvániából vagy épp Németországból, tényleg mintha személyesen futottunk volna össze valami nemzetközi tolgienita fesztiválon. Majd hirtelen azon kaptam magam, hogy be kell kapcsolni a mikrofont, hogy felolvassam magyarul a Gyűrű-verset, talán éppen a hébert váltva. Aztán a következő ilyen nyílt körben az asztúriai nyelvű fordítás előadójaként először hallottam a hangját is Findúrielnek, korábbi *Lassi*-interjúalanyunknak, akivel pedig e-mailt már elég sokat váltottam az évek során, sőt még *A babót* is elküldtük neki postán! Innentől pedig eléggé beszippantott a dolog. Ráadásul a HarperCollins és a Tolkien Estate ugyan áldását adta a Discord-eseményre és az élő YouTube-közvetítésre, de további közlésre nem, így a közvetítés is csak pontosan addig volt elérhető, amíg maga a program zajlott – de addig lehetett benne visszatekerni is. Szóval, ha az ember lemaradt valami izgalmasról (egy telefonbeszélgetés vagy éppen a magyar esemény miatt), visszahallgathatta utólag, de csak az aktuálisan zajló részek kihagyása árán. A végét pedig már csak önmagáért érdemes volt kívánni, hogy aztán jó éjszakát kívánva lezárhassuk a napot.

Az egyik országos, a másik nemzetközi szinten, de mindkét esemény azzal biztatott, hogy ha már egyszer úgysem megyünk ki az ajtón, akkor a távolság most tulajdonképpen lényegtelen: és persze eddig is tudtuk, de valahogy sosem használtuk ki ennyire, hogy egy online programhoz a világ másik végéről éppen úgy lehet csatlakozni, mint a szomszéd utcából.